

ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ШАНХАЙ ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИНИНГ НАВБАТДАГИ САММИТИДА ИШТИРОК ЭТДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 10 ноябрь куни Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарлари кенгашининг видеоанжуман шаклида ўтган навбатдаги мажлисида иштирок этди. Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин раислигига ўтган мажлисда, шунингдек, Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Имрон Хон,

Тоҷикистон Республикаси Президенти Эмомали Раҳмон, Ҳитой Ҳалқ Республикаси Раиси Си Цзиньпин, Қирғиз Республикаси Президенти вазифасини бажарувчи, Бош вазири Садир Жапаров, Қозогистон Республикаси Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев, Ҳиндистон Республикаси Бош вазири Нарендра Моди иштирок этдилар.

Давоми 2-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ШАНХАЙ ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИ САММИТИДАГИ НУТҚИ

Хурматли Владимир Владимирович!
Хурматли давлат раҳбарлари!

Шанхай ҳамкорлик ташкилоти саммитининг барча иштирокчиларини чин қалбимдан кутлайман.

Россия Федерацияси Президенти Владимир Владимирович Путинга ушбу учрашувимизни ташкил этгани учун самимий миннандорлик билдираман.

Россиянинг ШХТдаги раислиги пандемия туфайли юзага келган барча қийинчилликларга қарамасдан ғоят самарали бўлганини алоҳида таъкидламоқчиман.

Бугун кўриб чишик учун тайёрланган хужжатлар, шубҳасиз, Ташкилотимизнинг роли ва ҳалқаро нуфузини янада мустаҳкамлашга хизмат қиласди.

Хурматли Садир Нурхожоевич Жапаровни саммитимизда кўриб турганимдан мамнунман.

Ўзбекистон қардош Қирғизистоннинг энг якин қўйниси ва стратегии шериги сифатида мамлакат ҳалқининг тинч тараққиёт ва фаровонлиг сари интилишини ҳар томоннаме қўйлаб-кувватлади.

Биз, шунингдек, Тогли Корабог мажароси ҳудудидаги ўчиш ва барча ҳарбий ҳараратларни бутунлай тўхтатиш тўғрисида Рос-

сия Федерациясининг фаол қўмагида эршилган келишувларни олқишилаймиз. Ушбу ҳудудда тинч хаёт ва барқарорлик тез фурсатда тикланишига умид билдирамиз.

Хурматли ҳамкаслабар!

Бугунги кунда ШХТ ўз тараққиётининг принципиал жиҳатдан янги босқичида турди.

Савдо-иқтисодий алоқаларнинг кескин қисқариши, ишлаб чиқарни ҳажмларининг камайши, ишсизликнинг ортишига олиб келган пандемия ривожланишимиз суръатларига ғоят салбий таъсир кўрсатмода.

Шу билан бир қаторда, дунёнинг айrim минтақаларида ҳарбий-сиёсий вазият кескинлашти, миллатлараро ва динлараро зиддииятлар кучаймоқда.

Ушбу глобал ҳатар ва таҳдидларни яхши кўшничилик, тенг ҳуқуқлилар, ўзаро ишонч ва манфаатларни хисобга олиш борасида шаклланган анъанарапаримизни асрарша бо бойитиш йўли билангина енгиб ўтиш мумкин.

Бугунги кунда умумий бойлигимиз бўлган қадриятлар — биргалиқда тараққиёт сари интилиш, маданиятлар хилма-хиллигига хурмат, кўп томонлама ҳамкорликнинг ноёб таърибасини ўзида мұжассам этган "Шанхай руҳи"ни мустаҳкамлаш ҳар қачонгидан

хам мухимдир.

Ҳар биримиз кучли бўлган тақдирдагина, ШХТ ҳам кучли бўлади.

Бунинг учун бир-бириимизни кўллаб-кувватлашими, кун тартибимиздаги асосий масалаларга биргалиқда мурosa излашишимиз, айниқса, мухим аҳамиятга эга.

Бугун айнан шундай ёндашув Евроосиё маконида хавфсизлик ва барқарор тараққиётни таъминлашнинг бош шартига ишланмоқда.

Бу мамлакатларимиз халқларининг манфаатларни ва орзу-интилишларига мосдир.

Хурматли саммит иштирокчилари!

ШХТнинг долзарб вазифалари юзасидан нукта назаримизга қисқача тўхталиб ўтишига ижозат бергайсиз.

Биринчидан. Иқтисодиёт соҳасидаги ҳамкорликни кучайтириш масалаларни алоҳида эътиборни талаб қўлимодা.

Бизнинг асосий мақсадимиз — савдо-иқтисодий алоқалар ва саноат кооперациясини жонлантиришдан иборат.

Ишонаманки, бунга эришишнинг энг сармарали усули ўзаро саводдаги тўсикларни бартарарди этиш, божхона тартиб-таомилларни соддалаштириш, уларни ўйнунлаштириш ва рақамлаштириш, мамлакатларимиз ўртасидаги электрон тижоратни ривожлан-

тириш, ўзаро инвестицияларни рағбатлантириши назарда тутадиган инқирозга қарши қўшма дастурларни амалга оширишдан иборатдир.

Пандемия шароитида савдо-иқтисодий ва инвестициявий алоқаларимизни ривожлантиришга янги, шу жумладан, "ностандарт" ёндашувларни биргалиқда ишлаб чиқиши тақлиф этаман.

Ушбу дастурлар Савдо-иқтисодий ҳамкорлик дастурини амалга ошириш бўйича ШХТ режасининг асоси бўйича позим.

Озиқ-овқат хавфсизлиги соҳасидаги ҳамкорлик дастурини амалга ошириш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиши мухим ҳаётай аҳамиятга эга.

Шунингдек, мамлакатларимиз ишбильармон доиралари ўртасида Саноат кооперациясини рағбатлантириш дастурини қабул чиқиши тарафдоримиз.

Иккинчидан. Пандемия рақамлаштириш жараёнини тезлаштириди. Ахборот технологиялари иқтисодий ўсиш "драйвери"га айланаб бормоқда.

Ўзаро келишилган ўқув дастурлари асосида ахолини ўқитиш, соҳа мутахассисларини тайёрлашга қаратишига мөмлжалланган рақамли саводхонликини ривожлантириш дастурини ишлаб чиқиши тақлиф этаман.

Ушбу саммитнинг Рақамли иқтисодиёт соҳасидаги ҳамкорликка доир баёнети бугун ўз вақтида қабул қилинмоқда, деб ҳисоблаймиз.

Учинчидан. Бугунги шароитда биргаликдаги саъи-ҳаракатларни ахолининг эҳтиёждандаги қатламарини кўллаб-кувватлаш ва камбағалликни қисқартиришга йўналтириш мухимдир.

Бу борадаги ҳамкорлигимизни мувофиқлаштириш мақсадида камбағалликка қарши курашиб учун масъул вазирлик ва идоралар раҳбарларининг йигилишларини ўтказиш механизмини яратиш зарур, деб ҳисоблаймай.

ШХТга аъзо давлатларнинг мазкур йўналишдаги ҳамкорлиги дастурини ишлаб чиқиши шунингдек, уни амалга ошириш бўйича келишилган чорааларни ишлаб чиқиши учун Ўзбекистонда ҳалқаро форум ўтказишни тақлиф этаман.

Ушбу ташаббуси рўёбга чиқаришда Хитой Ҳалқ Республикасининг муваффақиятли тажрибаси фойдали бўлишига ишонаман.

Давоми 2-бетда

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОННИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЎЙИЧА УЧ ЙИЛЛИК ДАСТУР АМАЛГА ОШИРИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигига 10 ноябрь куни Қоқалпогистон Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш масалалари бўйича видеоселектор йигилиши ўтказилди.

Давлатимиз раҳбари 2 октябрь куни Қоқалпогистон Жўкоги Кенгесининг навбатдан ташкири сессиясида ҳудуднинг ҳар бир шаҳар ва туманини ривожлантириш, аҳоли ҳаётини яхшилашга қарартилган вазифаларни белгилаб берган эди. Шу максадда янги тараққиёт дастурини ишлаб чиқиш учун 37 мингта хонадон ва тадбиркорлик субъектлари ўзида мұжассам этган "Шанхай руҳи"ни мустаҳкамлаш ҳар қачонгидан

ташкил этилган корхоналар ҳам имтиёзларга эга бўлмокда.

Видеоселектор йигилишида мазкур дастурда белгиланган чора-тадбирлар ижросини тизимли ташкил этиш масалалари кўриб чиқилди.

Хусусан, 17 та туман ва шаҳарнинг ўзига хос "ўсиш нуқта"аридан келиб чиқиб, 2020-2022 йилларда умумий қиймати 12 триллион 300 миллиард сум бўлган 1 минг 359 та инвестиция лойиҳаси шакллантирилган. 523 миллион долларлик түғридан-тўғри, ҳорийк инвестицияларни ўзлаштириш, қарид 20 мингта янги иш турнилари яратиш мўлжалланган.

Инвестициялар ва ташкил савдо вазирлигига "хомаёдан тайёр маҳсулотчача" тизимида ишловчи 27 ва саноат кластерини ташкил этиш юзасидан кўрсатмалар берилди.

Давоми 2-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

АҲОЛИНИНГ СОҒЛОМ ОВҚАТЛАНИШИНИ ТАЪМИНЛАШ БЎЙИЧА ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИRLAR ТЎҒРИСИДА

Республикамида соглиқни саклаш ҳамда жисмоний тарбия ва спорт соҳаларини ислоҳ қилиш юзасидан қабул қилинган норматив-хуқуқий ҳужжатларда ушбу тизимларни таъминлаштириш баҳорида аҳоли тартиб-таомилларни соддалаштириш, шакллантиришга мазкур соҳада давлат сиёсатининг мухим йўналишларидан бири сифатида аҳамият қаратилмоқда.

Жумладан, 2025 йилга қадар Ўзбекистон Республикаси соглиқни саклаш тизимини, жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, 2022 йилга қадар юқумли бўлмаган касалликлар профилактикаси, аҳолининг соғлум тарзини кўллаб-кувватлаш ва жисмоний фаоллиги дараражасини ошириш концепциялари ҳамда соғлом турмуш тарзини кенг татбиқ этиш ва оммавий спортни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тасдиқланди ва ижрога қаратилди.

Жаҳон соглиқни саклаш ташкилотининг маълумотига кўра, жисмоний фаоллик ҳамда овқатланниш мезбәр ва қондапарига амал қиласли, таркибида туз, қанд, ёғ микдори кўп бўлган таом ва ширинликларни мезбәридан ортиш истемол қилиш, шунингдек, етарли дараҷада витамин ва минераллар истемол қиласли оқибатида ёшларда рационал ўсиш ва ақлий ривожланшида орта қолиши, катталарда эса юрак-кон-тимер, эндокрин, ҳавфли ўсма каби инсоннинг эрта ўлимига олиб келтириш көрсатади.

Шу билан бирга, коронавирус пандемияси оқибатларидан олинганд сабоқлар касалликларни ривожлантишига сабаб бўлади. Шу билан бирга, коронавирус пандемияси оқибатларидан олинганд сабоқлар касалликларни оғирлиги тарзидан тарзидан таъминлаштириш кечирди.

Давоми 3-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ШАНХАЙ ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИ САММИТИДАГИ НУТҚИ

Бошланиши 1-бетда

Тўртинчидан. Мамлакатларимизда ахоли соғлигига хавф тұғдираётган янги хатар ва таҳдидларга биргалиқда қарши курашиш кўлумини кенгайтириш жуда муҳим аҳамиятга эга.

Бугун инсоннинг илари маълум бўлмаган инфекциялар билан дуч келмодка. Уларга қарши курашиш кундалик турмушимизнинг бир қисмiga айланмоқда.

Шу муносабат билан бугунги саммитда Эпидемия таҳдидларига қарши кураш бўйича кўшма чора-тадбирларнинг комплекс режаси қабул қилинишини олишни замонавийлайди.

Унинг амалга оширилишини таъминлаш, хавфли юкумли касалликларнинг тарқалиши тўғрисидаги ахборот билан самарали алмашинувни йўлга кўйиш муҳимдир.

Мамлакатларимизнинг соҳага иктинослашган шифохоналари ўртасида натижадор ҳамкорликни йўлга кўйиш мақсадида Эпидемияга олиб келувчи касалликларга қарши кураш бўйича тиббиёт мусассасалари тармогини яратишни тақлиф этасиз.

Шу муносабат билан, ваколатни идораларнинг амалий мулокотларини бир неча баробар кўпайтириш, ҳамкорликнинг янги механизмларини ишлаб чиқиши зарур, деб ҳисоблаймиз.

Жорий вазиятни мунтазам мухокама қилиш, шу жумладан, ахборот маконидаги хатар ва таҳдидларга қарши курашиш борасидаги кўшма чора-тадбирларни келишган ҳолда алмала ошириш муҳим.

Фурсатдан фойдаланиб, барча шерикларимизга, аввало Россия ва Хитойга қоронавирс инфекциясига қарши курашда тўрсатилган катта ёрдам ва қўмак учун миннатдорлик билдираман.

Пандемия шароитида соғликини сақлаша янги масофавий технологияларни жорий этиш зарурати ҳам ортиб бормоқда.

Шу муносабат билан Телемедицина соҳасидаги ҳамкорлик концепциясини ишлаб чиқиши мақсадга мувоғик, деб ҳисоблаймиз.

Халқаро ҳамжамият, жумладан, ШХТ

Янги Ўзбекистон — дунё нигоҳида

ХАЛҚАРО ЭКСПЕРТЛАР:

ЎЗБЕКИСТОН ПАНДЕМИЯ ШАРОИТИДА ИКТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК РУҲИНИ ТИКЛАДИ

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Шанхай Ҳамкорлик Ташкилоти саммитидаги нутқида эпидемиялар хавфига қарши курашиш, савдо-сотикдаги тўсиқларни бартараф этиш, ўзаро инвестициялар ва саноат кооперациясини рағбатлантириш, қашшоқликни камайтириш, Афғонистонда тинчлик ўрнатиши, барқарор экологик ривожланишини таъминлаш каби долзарб масалалар кўтарили.

Су ЧАН,
Россия, Шарқий Европа ва
Марказий Осиё институти
(Хитой) илмий ходими:

— Президент Шавкат Мирзиёев томонидан иллари сурилган амалий ташаббуслар пандемия шароитида иктиносидётни тикила, савдо-иктисодий алоқаларни жонлантириш, саноат кооперацияси ва қашшоқликни камайтириш билан боялиг муммомларни ҳал қилиш учун жуда муҳимдир.

Шу тақлифлар нафакат pragmatik руҳга эга, балки ўзида Ўзбекистоннинг иктиносидий ривожланиш стратегиясини ҳам ақс этитиради. Мамлакат пандемия шароитида иктиносидий ҳамкорлик руҳини тикилади.

Марказий Осиёнинг етакчи давлатпайдан бири бўлган Ўзбекистон ШХТни ривожлантиришда муҳим роль ўйналинига ва унинг XHR билан ушбу ташкилот доирасидаги ҳамкорлик мингтакада тинчлик саклаш ва барқарорликни таъминлашга катта таъсир кўрсатмоқда.

ШХТ худудида қашшоқликни камайтириш соҳасидаги ҳамкорликни кучай-

тириш тақлифи одамлар турмуш даражасини кўллаб-куватлаш масаласига берилган аҳамиятни акс этитиради. Ушбу йўналишда Ўзбекистон раҳбарияти зарур чорапарни кўрмоқда, кенг кўлумли савъ-харакатлар ва муҳим маблагларни йўналтироқда, қашшоқликка қарши курашиш учун зарур институтларни яратмоқда.

XHR ва Ўзбекистонда қашшоқликни енгиши муаммоси стратегик вазифа сифатида белgilangan. Икки мамлакат XHRнинг илгор таҳрибасини ўрганиш ва жорий этиши асосида қашшоқликни камайтириш масалалари бўйича самарали мулокот олиб бормоқда.

Ўзбекистон доимо Афғонистонда тинчлик ва барқарорлик ўрнатиши, қайта тикланиш жараёнига кўмаклашида муҳим роль ўйнаган. Ушбу йўналишида Президент Шавкат Мирзиёевнинг янги pragmatik сиёсати алоҳида аҳамиятга эга. Унга кўра Марказий Осиё, жумладан, Афғонистонда барқарорлик, иктиносидий ривожланиш ва яхши кўншичилк мухитини яратиш мамлакат ташкил сиёсатини чукур ўйланган, ҳалқаро кун тартибига мос ва аниқ тақлифларни қамраб олган ҳужжат сифатида тавсифлаш мумкин.

Ўзбекистон раҳбари томонидан иллари сурилган 5 та тақлифи алоҳида таъқидланадиган истаридам. Улар иктиносидий устувор йўналиши экани; пандемия инсоний хаттини барча соҳаларни кескин ўғаришларга сабаб бўлгани, рақамли иктиносидиёт, рақамли технologiyalar вактини тезлазтиргани, шундан кейлиб чиқиб, ШХТ доирасида "рақамли саводонхоник"ни ривожлантириш зарурати туғилгани; қашшоқликни камайтириш муаммосига эътибор қартиш зарурлиги; пандемия алоҳида мамлакатларда соглини саклаш тизимишини зағарзигани ва тиббий мусассасалар тармогини яратиш зарурати туғилгани; Афғонистон муммоси ҳамда 2021 йил ШХТ ташкил толганининг 20 йиллик ёబилей санасини муносаби кутиб олиш ва ШХТнинг ҳалқаро муносабатлар тизимишага ролини қамраб олди.

Юқоридаги фикрларни сархисоб килар эканимиз, ишонч билан хулоса қилишимиз мумкин, Ўзбекистон ташкил сиёсатда аниқ ҳаракатларни дастурини ишлаб чиқиши ва уни мувваффакиятни алоҳида ошириш мулокоти.

Виктор КИМ,
Тожикистан
Миллий Фанлар
академиясининг
Осиё ва Европа
мамлакатлари
институти катта
илмий ходими:

— Сўнгги уй йил давомидаги Ўзбекистоннинг ички ва ташкил сиёсатида алоҳида оширилаётган воеялар суръати жоҳон ҳамжамиятининг диктатини жалб қилганини сабаби, мамлакатларни йўллашадига қартиш мунтазам тарбияни тозишини таъсисида яратишни чукур ўйланган, ҳалқаро кун тартибига мос ва аниқ тақлифларни қамраб олган ҳужжат сифатида тавсифлаш мумкин.

Ўзбекистон раҳбари томонидан иллари сурилган 5 та тақлифи алоҳида таъқидланадиган истаридам. Улар иктиносидий устувор йўналиши экани; пандемия инсоний хаттини барча соҳаларни кескин ўғаришларга сабаб бўлгани, рақамли иктиносидиёт, рақамли технologiyalar вактини тезлазтиргани, шундан кейлиб чиқиб, ШХТ доирасида "рақамли саводонхоник"ни ривожлантириш зарурати туғилгани; қашшоқликни камайтириш муаммосига эътибор қартиш зарурлиги; пандемия алоҳида мамлакатларда соглини саклаш тизимишини зағарзигани ва тиббий мусассасалар тармогини яратиш зарурати туғилгани; Афғонистон муммоси ҳамда 2021 йил ШХТ ташкил толганининг 20 йиллик ёబилей санасини муносаби кутиб олиш ва ШХТнинг ҳалқаро муносабатлар тизимишага ролини қамраб олди.

Юқоридаги фикрларни сархисоб килар эканимиз, ишонч билан хулоса қилишимиз мумкин, Ўзбекистон ташкил сиёсатда аниқ ҳаракатларни дастурини ишлаб чиқиши ва уни мувваффакиятни алоҳида ошириш мулокоти.

Давлатимиз раҳбари янги корхоналар ташкил

давлатларининг савъ-харакатлари туфайли Афғонистонда низони тинч йўл билан бартараф этишда умидбахш истиқболар кўринмоқда.

Тинчликка эришиш, Афғонистон халқига иктиносидий ёрдам кўрсатиш йўлидаги икобий интилишларни кўллаб-куватлаш учун савъ-харакатларни бирлаштириш мумхим аҳамиятга эга.

Ишончим комил, Афғонистоннинг минтақавий савдо-иктисодий жаъренларга жалб этилиши ҳам ушбу мамлакатнинг тинч ва барқарор тараққиётига хизмат килади.

Шу муносабат билан, "ШХТ — Афғонистон" мулокот гурухи доирасида Афғонистоннинг инжитимий-иктисодий тикланишига кўмаклаши юзасидан амалий чорба-тадбирлар режасини тез фурсатда ишлаб чиқиши таъсисида яратишни ошириш мулокоти.

Афғонистонга унинг Марказий ва Жанубий Осиёни боғлаб турувчи кўпприк сифатидаги тарихий ролини қайтишига хизмат киладиган транспорт йўллакларини барпо этиши ташабbusлари ШХТнинг барча мамлакатлари учун янги истиқболар очади.

Шу бошқа масалаларни 2021 йил апрель ойида Тошкентда ўтказиладиган "Марказий ва Жанубий Осиё: минтақавий ўзаро боғлиқлик. Таҳдидлар ва имкониятлар" ҳалқаро конференциясида мулокоти.

Шу билан бир каторда, келгуси ийли, Ташкилотимизнинг 20 йиллиги арафа-сида, "ШХТнинг замонавий ҳалқаро муносабатлар тизимишага роли" ҳалқаро конференциясини ўтказиш тақлифи.

Шу билан бир каторда, келгуси ийли, Ташкилотимизнинг 20 йиллиги арафа-сида, "ШХТнинг замонавий ҳалқаро муносабатлар тизимишага роли" ҳалқаро конференциясини ўтказиш тақлифи.

Тоҷикистон Президенти Эмомали ШариповиЧ Раҳмони ШХТдаги раисликни кабул килгани билан табриклишни таъсисида яратишни ошириш мулокоти.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби Антониу Гуттерриш саммит иштирокчиларига видеомроҳжат ўйлайди.

Учрашув кун тартибига мувоғик янги глобал хатар ва таҳдидларнинг кучайиши шароитида ШХТ доирасидаги кўп кирралари ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш масалаларни мухокама килинди.

Ташкилота аъзо ва кузатувчи мақомидаги давлатлар делегацияларининг раҳбарлари устувор йўналишларда кўп томонлама муносабатларнинг бугунги холатини таҳлил килиб, упарни ривожлантириш истиқболларни мухокама килдилар, шунингдек, ҳалқаро ва минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти нутқ сўзлар экан, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти иштирокчиларига таъсисида яратишни ошириш тақлифи.

Ташкилота аъзо ва кузатувчи мақомидаги давлатлар делегацияларининг раҳбарлари устувор йўналишларда кўп томонлама муносабатларнинг бугунги холатини таҳлил килиб, упарни ривожлантириш истиқболларни мухокама килдилар, шунингдек, ҳалқаро ва минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти нутқ сўзлар экан, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти иштирокчиларига таъсисида яратишни ошириш тақлифи.

Давлатимиз раҳбари янги шаклларни таъсисида яратишни ошириш мулокоти.

Ўзбекистон ташкилоти иштирокчиларига таъсисида яратишни ошириш мулокоти

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

АҲОЛИНИНГ СОҒЛОМ ОВҚАТЛАНИШИНИ ТАЪМИНЛАШ БҮЙИЧА ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Бошланиши 1-бетда

Аҳолининг соғлом овқатланиши ва жисмоний фаоллигига таъминлашда давлат сиёсатини янада мустаҳкамлаш, юкумли бўлмаган касалликлар профилактикаси борасида амалга оширилётган ишлар самараордигини янада ошириш, бир бигруарода соғлом овқатланиши ва жисмоний фаоллик маданиятини шакллантириш максадида:

1. Аҳоли саломатлигини таъминлаш бўйича шундай тартиб ўрнаталисини, унга кўра:

а) 2021 йил 1 июндан бошлаб:

6-23 ойлик болалар учун ўн шароитида тайёрланган овқатларни боййтиши маҳсадида **микронутриент** кукуни билан;

6 ойликдан 5 ёшчага бўлган болалар "A" витамини билан;

2-10 ёшдаги болалар **хўйминтоz** профилактикаси бўйича маҳсус препаратлар билан белуп таъминланади;

б) 2022 йил 1 июндан бошлаб:

хомиладор ва бола эмизуви аёллар хамда 3-15 ёшдаги болалар **йод** препарати билан;

35 ёшчага туги ёшдаги аёллар **темир** ва **фолий** кислотаси препарати билан белуп таъминланади;

в) 2021 йил 1 апрелдан бошлаб биринчи нав бўғдой уни билан бир каторда **ойли нав бўғдой уни** **микронутриентлар билан бойитилган** тақдирида республика худудида реализация қилишига рұксат этилади.

2. Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги хамда Ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазирлиги томонидан аҳолини соғлом турмуш тарзига ундовчи "Соғлом турмуш тарзи" платформаси ишлаб чиқлаётгандаги маълумот учун қабул қилинсан.

Ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазирлиги мазкур платформани ишлаб чиқишада Соглини сақлаш вазирлиги билан биргалида унда, жумладан, инсоннинг **тана вазни индексини хисоблаш**, унинг ҳеът тарзини хисобга олган холда **кунлик овқатланиши мөъёрини тавсия этиши** хамда истеъмол қилинаётган таом, озиқ-овқат маҳсулотлари ва ичимликларнинг **калориясини хисоблаш имконини берувчи тўғри овқатланиш бўлимини яратсин.**

Соглини сақлаш вазирлиги (Э.И.Баситханова, Б.Т.Одилова, Ў.Х.Адилов) "Соғлом турмуш тарзи" платформасининг тўғри овқатланиши бўлимини илмий асосланган маълумотлар билан доимий равида тўлдириб бориш учун масъул этиб белгилансин.

3. Болаларнинг 5 ёшчага бўлган даврда оптимал ривожланиши ва ўсишини таъминлаш маҳсадида кўйидагиларни назарда тутувчи **патронажнинг универсал-прогрессив модели** 2022 йил 1 январга қадар босқичма-боскич жорий этилсин:

хомиладор ва түргурудан кейинги даврдаги аёллар хамда 5 ёшчага болалари мавжуд ойлалар учун амалдаги штатлар доираисида **алоҳида патронаж ҳамширасини биркитириш; ушбу патронаж ҳамшираси томонидан умумий ҳолати қониқлари ва хаво гуруҳидаги аҳолини аниқлаш хамда улар соғлигининг умумий ҳолатини **дифференциаллашган ён-дашув асосида кузатиб бориш;****

умумий ҳолати қониқлари бўлган барча хомиладор ва түргурудан кейинги даврдаги аёллар хамда 5 ёшчага болалари мавжуд ойлаларни **ягона мөъёр асосида бевосита кузатиш;**

рухий тушунлик ҳолати, боланинг тўғри овқатланиши ва ривожланиши учун соғлом муҳитни таъминлашда қийинчиликларни мавжуд хаво гуруҳидаги хомиладор ва түргурудан кейинги даврдаги аёллар хамда 5 ёшчага болалари бўлган ойлаларнинг ҳар бирга индивидуал режа асосида **кенгайтирилган ёрдам кўрсатиши.**

4. Сирдаря вилоятининг туман (шахар) кўп тармоқли марказий поликлиникаларида 2021 йил 1 январдан бошлаб эксперимент тарбиқида тўғри овқатланиши ва соғлом турмуш тарзини юритиш бўйича маҳсус тайёргарликдан ўтган шифкорор ва ўта тиббиёт ходимларидан иборат "Тўғри овқатланиши ва соғлом турмуш тарзи" хоналари ташкил этилсин:

Белгилансанки, "Тўғри овқатланиши ва соғлом турмуш тарзи" хоналари:

аҳолига тўғри овқатланиши, соғлом турмуш тарзи ва жисмоний фаоллик масалаларида яхши тартиба профилактика тадбирларни олиб боради;

3. Соғлини сақлаш вазирлиги (Э.И.Баситханова, Б.Т.Одилова, Ў.Х.Адилов) "Соғлом турмуш тарзи" платформасининг тўғри овқатланиши бўлимини илмий асосланган маълумотлар билан доимий равида тўлдириб бориш учун масъул этиб белгилансин.

4. Сирдаря вилоятининг туман (шахар) кўп тармоқли марказий поликлиникаларида 2021 йил 1 январдан бошлаб эксперимент тарбиқида тўғри овқатланиши ва соғлом турмуш тарзини юритиш бўйича маҳсус тайёргарликдан ўтган шифкорор ва ўта тиббиёт ходимларидан иборат "Тўғри овқатланиши ва соғлом турмуш тарзи" хоналари ташкил этилсин:

Белгилансанки, "Тўғри овқатланиши ва соғлом турмуш тарзи" хоналари:

аҳолига тўғри овқатланиши, соғлом турмуш тарзи ва жисмоний фаоллик масалаларида яхши тартиба профилактика тадбирларни олиб боради;

5. Соғлини сақлаш вазирлиги (Д.Х.Набиев), Маданий вазирлиги (О.А.Назарбеков) ўшибанда назарда тутилган чоҳар таълимни таъминлашади.

Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Х.Адилов):

2021 йил 1 февральга қадар Жаҳон соглини сақлаш ташкилотининг тавсиялари асосида **диетолог мутахассислар ва овқатланиш бўйича маслаҳатчilarни тайёрлаш** бўйича ўкув дастурларини тайёрлашиб;

6. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқларда видеоролик шаклида, аҳоли орасида инфографик тарқатма материаллардан фойдаланган холда олиб бориш амалийтини йўлга қўйисин. Бунда, айниска, нотуғри овқатланиши ва кам харакатланишининг инсон саломатлигига салбий таъсиси, хусусан бунинг оқибатидаги юзага келадиган касалликлар холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқлarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Х.Набиев), Маданий вазирлиги (О.А.Назарбеков) ўшибанда назарда тутилган чоҳар таълимни таъминлашади.

Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқларда видеоролик шаклида, аҳоли орасида инфографик тарқатма материаллардан фойдаланган холда олиб бориш амалийтини йўлга қўйисин. Бунда, айниска, нотуғри овқатланиши ва кам харакатланишининг инсон саломатлигига салбий таъсиси, хусусан бунинг оқибатидаги юзага келадиган касалликлар холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

7. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқларда видеоролик шаклида, аҳоли орасида инфографик тарқатма материаллардан фойдаланган холда олиб бориш амалийтини йўлга қўйисин. Бунда, айниска, нотуғри овқатланиши ва кам харакатланишининг инсон саломатлигига салбий таъсиси, хусусан бунинг оқибатидаги юзага келадиган касалликлар холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

8. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

9. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

10. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

11. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

12. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

13. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

14. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

15. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

16. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

17. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

18. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

19. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

20. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат бюджетидан маблағлар ажратсин.

21. Марказ (Б.Т.Одилова) тарбибот ишларини таниқли маданиятини вакиллари ва спортчиларни жалб қилган холда оммавий ахборот воситалари ва ихтимои тармоқlarda чиқишиларни молиялаштириш учун Соглини сақлаш вазирлиги инсон саломатлигига таъсисланган асосланган хисоб-китobriga кўра Давлат

Табаррук қадамжолар

Водийнинг гавҳари
бўлмиш Наманганинг шимолида хунармандчилик, чорвачилик ва деҳқончилик ривожланган маконлар талайгина. Улардан бирি Косонсой туманидир. Улуг соҳибкорон Амир Темур қадами теккан, қадими Буюк ипак йўлган утган бу худудда Ўзбекистонда мавжуд барча мева, полис ва сабзавот маҳсулотлари етиширилади. Тогоғоли зоналарда сада, терак, қайрагоч, чинор, мажнунтол, қайн каби дараҳтлар жуда кўп.

Муҳаммадхон АКРАМОВ,
Наманганинг вилояти тархиҳи ва маданияти давлат музейи филиали мудири
Муноҗат МУМИНОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Бошқа ерларда учрамайдиган тобулуғ деб номланадиган дарахт ёточи ҳақида шоҳ ва шир Бобурнинг “Бобурнома” асарида кептирилган. Шунингдек, туманда ўсадиган эн нобоҳ ва шифо-башх гиёхлардан айк ўти (мехриж), киёнг ўти, исирик, топ пизёй, дўлана, наъматаки каби доривор ўсимликлар “Кузиң китоб”да киритилган.

Косонсой кўплаб кўхна маконлари, нодир-ноёб топилмалари, тарихий ёдгорликлари, табаррук зиёратгоҳлари билан ҳам ўз ўрнига эга маскандир. Жумладан, Узапоязозор, Султон Малик Вали Зарбахи макбасаси, Садири Комил ва Альлоҳон Махдум жомеъз маскидлари, Ковутуш-Кунтуглик ота мозори, Юсуфхон Турса макбасаси, Мавлоно Сайид Жалолиддин ибн Сайид Жамолиддин каби зиёратгоҳлар бу маскандга ўз даврининг етук авлиёлари, имом ва алломалари етишиб чиқанини гувоҳик беради.

Якнада вилоятнинг туризм бощармаси вакилари тумандаги зиёратгоҳлар ва бошқа диккатта сазовор жойларининг мониторингини ўтказиб, мазкур худудда зиёрат ва экотуризми ривожлантириш учун етариғ база мавжуд, деган холосага келиши. Айни пайтада бу борада йўл харитаси тузиш ишлари бошлаб юборилган бўйли, биринчи наъбтада, Узапоязозор, Махдуми Аъзам каби объектлар консервация, реконструкция қилиниши кўзда тутилган.

МАХДУМИ АЪЗАМ ЗИЁРАТГОҲИ

Махдуми Аъзам, Имом Косоний, Ҳожак Косоний, Сайид Ахмад Даҳбедий номин билан машҳур бўлган мовароонҳаҳрик алгомла, йирик диний арбоб, нақшбандия тарикати пирларидан бирни Сайид Ахмад инбай Сайид Жалолиддин Косоний — Махдуми Аъзам (1461–1542) Косон шахрида таваллуд топган.

Тарихнинг шоҳидлик беришича, Махдуми Аъзам Мовароонҳаҳрик алгомла, йирик диний арбоб, нақшбандия тарикати пирларидан бирни Сайид Ахмад инбай Сайид Жалолиддин Косоний — Махдуми Аъзам (1461–1542) Косон шахрида таваллуд топган.

Бу ривоятлар тарихий ҳақиқати яқин ёки узоклиги борасида фикр юритиш мушкул. Турақурғонлик мутафаккир Исаҳоҳон Ибратиннинг “Фарғона тарихи” асарида Султон Сайид Жалолиддин ҳақидаги маълумотлар зикр қилинган. Муаллифа кўра, Косон шахрига араблар ислом динини олиб ирганларидан сўнг мусулмон маданияти ва

КОСОНСОЙДА ЭКО ВА ЗИЁРАТ ТУРИЗМИ РИВОЖЛАНАДИ

меросини ўрганишига эътибор кучайтирилиб, Махдуми Аъзам тугилиб ўстган Косонсой шаҳридаги маҳаллага унинг номи берилди. Косонсой сўйининг сўлим кирғоғида зиёратгоҳ барпо этилди. Бу ишга барча косонсойликлар уз хиссаларини күшиди. Никот, 2007 йилда Ҳазрат Махдуми Аъзамга атлаган мухташам зиёратгоҳ қад ростлади.

Буғун бу маскан ҳалқимизнинг мукаддас зиёратгоҳига алланган. Зиёратчилар орасидан кўшини, узок xorхик давлатлари фуқароларини учратиш мумкин.

ҒЎЗАПОЯМОЗОР МАСЖИДИ ВА ҚАДАМЖОСИ

Косонсой шахрининг Қатъяча — хозирги Абдураҳмон, минори макалага киравешришдаги Ғўзапоямозор масжиди ва қадимий қабристон сирги тарихий ёдгорлик сифатида бир неча асрлардан бери кишилар диккатини тортиб келмоҳда. Шу мөморий маъкому масжид, минора, бир-бирига туташ учта макбара, дарвозаҳона, хуқарлар ва чиллоҳанадан иборат бўлган. Бу маскан тўғрисидаги турф ривоятлар оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шу маҳаллапда яшомиз марҳум Исоҳон Ҳожи Иноятуллаевнинг ҳикоя қилишича, “Сомонийлар суполасидан булган Султон Сайид Жалолиддин Сомоний Косон шахрига ташриф бўйриб, хилмат бир ерда яшай бошлаган. Ислом иммины чукур билгувчи ва тақвадор инсон бўлган учун маҳаллий ахолининг уз кишига тезда мұхабати ортади. Маҳаллий одамлар билан бу буюк зот орасида илик муносабат пайдо бўлиб, ҳазрат бу ерда бир масжид бино этишга аҳд қилида. Тезлика масжид курилиши бошланниб кетади. Лекин масжид ўртасига кўйишсан максус ҳар ётч зарур бўйли копиб, уни топишнинг имкони бўлмайди.

Ривоят қилишларича, масжид курилаётган дарё яқин бўлган Жўйишшар ариғига гўза пояси оқиб келип, одамлар уни чета чиқариб кўядидар. Эрталаб чиқиб кўрсалар, ўша ғўзапоҳ ўрнида ўтилган ҳарни турган эмиш. Усталар ҳарини олиб, жойга кўйиб кўрсалар, бироз капта экан. Шунда усталар Султон Сайид Жалолиддинга маслаҳат солишибди. У киши “Темирни ҷузса узаяди, нега энди ётч узаймас экан, тортиб, ӯзининг зора узайб кетса”, дейди. Шайхнинг сўзи билан гўзапоҳи якни томонни торталсалар, узчилиб, бир тўсин пайдо бўлган ва ўз ўрнига тушган экан.

Яна бошқа бир ривоятда накт қилинишича, Султон Сайид Жалолиддин — Косоний бир кишини шайх Зунун Мисрий-Юмалоқашҳий оғлига юбориб, кураёттан масжиди ҳариси учун бир дона ёнгуб юборишни иттимос килиади. Уз даврингин буюк табииби ва сўфиси бўлган шайх Мисрий бир дона ғўзапоҳи ушлаб, отга миниб келиб, кўпидаги ниҳолни ариқ чечига ўтқазиб, иккни рақаси намоз ўйигача, Аллоҳнинг июнати ила ушбу никол ўсиб, тезда азим дарахтга алланган ва дарахт танаси ҳарни учун иштапланган экан.

Бу ривоятлар тарихий ҳақиқати яқин ёки узоклиги борасида фикр юритиш мушкул. Турақурғонлик мутафаккир Исаҳоҳон Ибратиннинг “Фарғона тарихи” асарида Султон Сайид Жалолиддин ҳақидаги маълумотлар зикр қилинган. Муаллифа кўра, Косон шахрига араблар ислом динини олиб ирганларидан сўнг мусулмон маданияти ва

динини мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон лакабли ўн иккى киши келиб, Косон шаҳри турган экан. Улардан бирни Султон Жалолиддин Сомоний бўлиб, бу ишни Ғўзапоямозор гумбазидаги дафн этилган. Дарҳакикат, бу ерда нафакат масжид, балки мақбара ҳам мавжуд бўлган. Қизиги шундаки, мазкур мақбара Бухородаги Исломий масжиди шаҳридан ўзасидан гўзапоҳа ўтказиб бўнед этилган.

Исломий турда Ибрат бундай баённи этади: “Аммоқи, Косон демак шул эканни, араблар тарафидан маданияти арабни маҳкам кипмоқ учун бағдод шаҳридан Султон лакабли 12 ишини дини мухаммадини итишор кипмоқда, илим ўргатмоқда бўлиб, Косонда турган эканлар. Косонийлар аларни хурмат кипиб, ўзлари форсий сўзд тилиларни Султонларни зикр килган. Косон демак — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон лакабли кетган экан, чунончи, ўшал султонларнинг бирлари Султон Жалолиддин Сомоний, яъни Ғўзапоямозор гумбазидаги ётган макбара орасидан гўзапоҳа дарахти танаси экан. Бу ҳақда бир қанча риоятлар мавжуд. Ривоятлар асфоданди тулюши мумкин, лекин Лотин Америкаси ва Хиндистонда кўп ийлilik гўзапоҳа дарахти ўсишини хисобга олсан, ҳар кандай риоят ортида ҳақиқат ётишини аংগлаб етасиз. Шуబу гузапоҳа дарахти ҳозир ҳам сақланни қолган бўлиб, зиёратчиларни ҳамон хайратлантирилоқ.

Исломий турда Ибрат бундай баённи этади: “Аммоқи, Косон демак шул эканни, араблар тарафидан маданияти арабни маҳкам кипмоқ учун бағдод шаҳридан Султон лакабли 12 ишини дини мухаммадини итишор кипмоқда, илим ўргатмоқда бўлиб, Косонда турган эканлар. Косонийлар аларни хурмат кипиб, ўзлари форсий сўзд тилиларни Султонларни зикр килган. Косон демак — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон лакабли кетган экан, чунончи, ўшал султонларнинг бирлари Султон Жалолиддин Сомоний, яъни Ғўзапоямозор гумбазидаги ётган макбара орасидан гўзапоҳа дарахти танаси экан. Бу ҳақда бир қанча риоятлар мавжуд. Ривоятлар асфоданди тулюши мумкин, лекин Лотин Америкаси ва Хиндистонда кўп ийлilik гўзапоҳа дарахти ўсишини хисобга олсан, ҳар кандай риоят ортида ҳақиқат ётишини аংগлаб етасиз. Шуబу гузапоҳа дарахти ҳозир ҳам сақланни қолган бўлиб, зиёратчиларни ҳамон хайратлантирилоқ.

Исломий турда Ибрат бундай баённи этади: “Аммоқи, Косон демак шул эканни, араблар тарафидан маданияти арабни маҳкам кипмоқ учун бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи турф оғиздан оғизга ўтиб келмоҳда. Шаҳридан ҳақиқати курилган Ҳазрат Махдуми Аъзам — кишилар демак. Форсийда бу алфоз кўп айтилиб, ишни мустаҳкамлаш масадиди бағдод шаҳридан Султон Жалолиддин Сомоний ҳақида ётган матъумотлари, Сайфуддин Ахсикандарийнинг “Мажмуя ат-таворих” асарида ҳам ўз ифодасини топган. Мазкур зиёратгоҳи тур